

2026

Wychowanie Dwujęzyczne w Nowej Podstawie Programowej wychowania przedszkolnego

(źródło: Rozporządzenie Ministra Edukacji z dn. 11 marca 2026 w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego [...], Załącznik Nr 1. Dziennik Ustaw 2026 poz. 378 z dn. 20 marca 2026)

adaptacja & opracowanie
Dr Grzegorz Śpiewak

Uwypuklona rola wychowania

Wychowanie jest, obok kształcenia, równoprawnym elementem funkcjonowania przedszkola zadaniem wszystkich nauczycieli, szczególnie w zakresie wprowadzania w świat wartości, rozwijania kompetencji społecznych i osobistych oraz sprawczości.

Warunki i sposób realizacji [str. 16]

Komentarz eksperta

Nowa Podstawa Programowa bardzo wyraźnie wzmacnia rolę wychowania jako pełnoprawnego elementu pracy przedszkola. To ważne, bo przypomina, że rozwój dziecka nie dokonuje się wyłącznie podczas wydzielonych zajęć, lecz przede wszystkim w codziennych relacjach, sytuacjach społecznych, rytuałach i powtarzalnych aktywnościach.

Właśnie dlatego w Programie Wychowania Dwujęzycznego tak dużą rolę przypisujemy wychowawczyniom i nauczycielkom edukacji przedszkolnej. Nie dlatego, że mają zastąpić nauczyciela języka angielskiego, ale dlatego, że posiadają coś, czego żadne krótkie zajęcia językowe nie są w stanie w pełni zapewnić: stałą obecność przy dziecku, zaufanie, znajomość grupy oraz dostęp do naturalnych sytuacji komunikacyjnych — przy powitaniu, posiłku, zabawie, sprzątaniu, ubieraniu się czy odpoczynku.

W tym ujęciu dwujęzyczność nie oznacza perfekcyjnej, „akademickiej” znajomości dwóch języków. Współczesne podejście funkcjonalne rozumie ją raczej jako umiejętność sensownego używania dwóch języków w realnych sytuacjach życia codziennego. Dla wychowawczyni oznacza to, że nie musi mówić po angielsku idealnie, aby skutecznie wspierać rozwój językowy dzieci. Potrzebuje natomiast prostych, dobrze dobranych zwrotów, powtarzalnych rytuałów, poczucia bezpieczeństwa oraz materiałów, które pomagają jej wprowadzać język drugi naturalnie i bez presji.

Dlatego poziom B1 w skali ESOKJ, szczególnie wsparty gotowymi scenariuszami, zwrotami i pomocami dydaktycznymi, może być bardzo dobrym punktem wyjścia do prowadzenia codziennych, prostych interakcji w języku angielskim z dziećmi w wieku przedszkolnym.

Edukacja językowa a lekcje języka obcego

W codziennych aktywnościach dzieci w przedszkolu są obecne wszystkie obszary wychowania przedszkolnego: społeczny, osobisty, *językowy*, matematyczny, przyrodniczy, techniczny, cyfrowy, artystyczny, ruchowy. Program wychowania przedszkolnego jest realizowany *w każdym momencie pobytu dziecka* w przedszkolu (*np. podczas czynności porządkowych, posiłków, spaceru*).

Pobyt dzieci w przedszkolu opiera się na *rytmie dnia*, czyli *systematycznie powtarzających się czynnościach i aktywnościach*. Daje to dzieciom poczucie bezpieczeństwa i kontroli, co jest szczególnie ważne dla dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi.

Warunki i sposób realizacji [str. 19]

Komentarz eksperta

Ten fragment Nowej Podstawy Programowej to ważny argument na rzecz wychowania dwujęzycznego. Językowa edukacja przedszkolna nie może ograniczać się jedynie do krótkich zajęć z nauczycielem języka, przy stoliku czy na dywanie. Dziecko uczy się drugiego języka przez cały dzień: podczas powitania, zabawy swobodnej, posiłku, spaceru, sprzątania, ubierania się, odpoczynku i pożegnania.

To właśnie te codzienne, powtarzalne sytuacje są najlepszym środowiskiem do osvajania dziecka z drugim językiem. Zatem Wychowawczyni nie musi tworzyć własnych wersji „lekcji angielskiego” – to była, jest i będzie rolą nauczyciela języka. Wychowawczyni może natomiast stopniowo wprowadzać krótkie, praktyczne komunikaty w naturalnych momentach dnia: Good morning, Wash your hands, Sit down, please, Let's tidy up, Come here, Well done. Dzięki temu język angielski przestaje być dla dziecka osobnym przedmiotem, a staje się częścią bezpiecznej, znanej i przewidywalnej codzienności.

W tym właśnie miejscu ujawnia się szczególna przewaga modelu wychowania dwujęzycznego. Nauczyciel języka angielskiego może przeprowadzić wartościowe zajęcia, ale zwykle spotyka się z dziećmi przez krótki czas. Wychowawczyni towarzyszy im przez wiele godzin dziennie i ma dostęp do tych samych sytuacji wielokrotnie. A właśnie powtarzalność, rytm i emocjonalne bezpieczeństwo są dla małych dzieci kluczowymi warunkami skutecznego osvajania języka. Realizujący koncepcję wychowania dwujęzycznego program GADU GADY przekłada tę zasadę na konkretne rozwiązania: gotowe zwroty do codziennych rutyn, materiały dla dzieci, wypowiedzi dla nauczycielek oraz wsparcie metodyczne, dzięki któremu język drugi można wprowadzać stopniowo, naturalnie i bez przeciążania ani dzieci, ani wychowawczyń.

Cel: skuteczna komunikacja

Celem wychowania przedszkolnego jest zapewnienie każdemu dziecku warunków do rozwijania kompetencji językowych [...] umożliwiających funkcjonowanie w różnych sytuacjach życia codziennego

Cele wychowania przedszkolnego [str. 3]

Komentarz eksperta

Ten zapis Nowej Podstawy Programowej jest bardzo ważny, bo pokazuje wyraźnie funkcjonalne rozumienie edukacji językowej w przedszkolu. Nie chodzi tu o język jako cel sam w sobie, ani nawet wyłącznie o „przygotowanie do nauki języka obcego” na późniejszych etapach edukacji. Chodzi o coś znacznie bliższego codziennemu doświadczeniu dziecka: o możliwość funkcjonowania w różnych sytuacjach życia codziennego.

Z perspektywy Wychowania Dwujęzycznego to przesunięcie akcentu ma ogromne znaczenie. Dziecko w wieku przedszkolnym nie potrzebuje jeszcze abstrakcyjnej wiedzy o języku. Potrzebuje języka, który coś robi: pomaga poprosić, odpowiedzieć, zareagować, zaprosić do zabawy, nazwać to, co ważne, albo pokazać, że rozumie prosty komunikat.

Dlatego w Programie GADU GADY tak dużą wagę przywiązujemy do krótkich, praktycznych wypowiedzi o jasnej wartości komunikacyjnej: I'm ready, Can I have...?, I like it, Help me, please, My turn, I'm happy, Let's play. Takie mikro-wypowiedzi są dla dziecka realnym narzędziem działania, a dla rodzica — bardzo konkretnym i łatwo zauważalnym dowodem, że język angielski zaczyna „żyć” poza piosenką czy kartą pracy.

Warto też zauważyć, że w przywołanym zapisie nie ma w ogóle mowy o poprawności językowej wypowiedzi dziecka. To w pełni spójne z podejściem Wychowania Dwujęzycznego. Na tym etapie najważniejsze nie jest to, czy dziecko powie coś idealnie, lecz czy odważy się użyć języka drugiego sensownie, zrozumiale i w prawdziwej interakcji. W programie GADU GADY takie właśnie skuteczne funkcjonowanie w codziennych sytuacjach wspieramy – i pokazujemy Wychowawczyniom, jak do takich wypowiedzi maluchy zachęcać.

Językowe osiągnięcia dziecka

Osiągnięcia dziecka na koniec edukacji przedszkolnej w obszarze językowym:

- i. nazywa wybrane obiekty z najbliższego otoczenia w języku obcym;*
- ii. reaguje na proste polecenia w języku obcym;*
- iii. uczestniczy w prostej sytuacji komunikacyjnej w języku obcym;*
- iv. powtarza wierszyki i śpiewa piosenki w języku obcym.*

Osiągnięcia dziecka [str 12]

Komentarz eksperta

Nowa Podstawa Programowa nie podaje długiej listy słówek do „przerobienia”, nie wskazuje zamkniętego katalogu poleceń ani gotowych fraz, które każde dziecko ma opanować. Z perspektywy koncepcji Wychowania Dwujęzycznego to bardzo rozsądne i realistyczne podejście.

Skuteczność w edukacji językowej najmłodszych nie polega na tym, by w krótkim czasie wprowadzić jak najwięcej materiału. Przeciwnie: znacznie lepiej działa zasada „mało, ale często”. Lepiej wybrać mniejszą liczbę słów, zwrotów i prostych reakcji, ale stworzyć dzieciom warunki do ich wielokrotnego użycia, oswojenia i stopniowej automatyzacji.

Dlatego dobry program Wychowania Dwujęzycznego powinien zaczynać się od mądrej selekcji. Wybieramy te obszary codzienności przedszkolnej, które są dla dzieci naprawdę ważne i często powtarzalne: posiłki, czynności higieniczne, zabawę, aktywność ruchową, sprzątanie, odpoczynek, emocje, relacje z innymi dziećmi. Następnie dobieramy do nich ograniczoną, ale bardzo użyteczną liczbę gotowych zwrotów i reakcji, które można wielokrotnie wykorzystywać w naturalnych sytuacjach.

W tym właśnie program GADU GADY różni się od wielu tradycyjnych, linearnych programów nauczania języka dla dzieci. Nie chodzi o szybkie przechodzenie od jednego tematu do drugiego: dziś kolory, jutro zwierzęta, pojutrze zabawki. Chodzi o stopniowe budowanie języka, który dziecko może rozpoznać, zrozumieć i użyć w swojej codzienności.

Także rymowanki, piosenki i historyjki mogą pełnić w takim modelu ważną funkcję. Nie są jedynie atrakcyjnym dodatkiem, ale narzędziem utrwalania języka, rytmu, intonacji i gotowych fraz. Szczególnie wartościowe są te materiały, które wracają do słów i zwrotów używanych wcześniej w codziennych sytuacjach. Dlatego w programie GADU GADY wykorzystujemy również proste dwujęzyczne historyjki — jako kolejną okazję do osvajania, powtarzania i przeżywania języka w bezpiecznym kontekście.

Nauka przez doświadczenie

Proces uczenia się przyjmuje także charakter interdyscyplinarny i zachowuje ścisły związek ze środowiskiem zewnętrznym jako naturalnym kontekstem budowania oraz wykorzystania wiedzy, kompetencji i sprawczości dzieci.

Warunki i sposób realizacji [str. 17]

Nauka języka obcego nowożytnego w przedszkolu [...] jest zintegrowana ze wszystkimi obszarami funkcjonowania dziecka. Codzienne sytuacje edukacyjne i zabawowe oraz czynności dnia sprzyjają oswajaniu dzieci z językiem obcym. Proste zwroty używane w codziennej komunikacji, piosenki i rymowanki, odpowiadające różnorodnym czynnościom i sytuacjom w przedszkolu, ułatwiają naukę języka obcego, budowanie prostych dialogów i rozumienie prostych poleceń.

Warunki i sposób realizacji [str. 22]

Komentarz eksperta

Ten fragment Nowej Podstawy Programowej bardzo mocno wspiera jedną z kluczowych zasad Wychowania Dwujęzycznego: język najlepiej oswaja się wtedy, gdy jest powiązany z realnym doświadczeniem dziecka. Nie wystarczy, że dziecko usłyszy lub powtórzy angielski zwrot w oderwaniu od sytuacji. Znacznie większą wartość ma moment, w którym ten sam zwrot naprawdę coś znaczy i do czegoś służy.

Każdy z nas zna tę różnicę z własnego doświadczenia. Inaczej ćwiczymy dialog „na sucho”, a inaczej używamy języka, kiedy naprawdę musimy o coś zapytać, poprosić, wybrać, odmówić, podziękować albo zareagować. Wtedy język przestaje być ćwiczeniem, a staje się narzędziem działania.

Dla dziecka w przedszkolu takimi prawdziwymi sytuacjami są codzienne, konkretne momenty: gdy chce dostać soczek, poprosić o pomoc, zaprosić kolegę do zabawy, powiedzieć, że coś lubi, zareagować na polecenie, wybrać kolor czy zabawkę. To właśnie w takich chwilach drugi język może nabrać widocznej – i natychmiastowej – wartości komunikacyjnej.

W praktyce oznacza to pracę na bardzo prostych scenkach, mini-dialogach i powtarzalnych komunikatach. Nie chodzi o rozbudowane wypowiedzi ani o sztuczne odgrywanie rozmów, lecz o krótkie interakcje, które mają dla dziecka sens tu i teraz. Takie właśnie rozwiązania proponujemy w programie GADU GADY: proste, gotowe do użycia zwroty i mikro-sytuacje, które pomagają dzieciom rozumieć, reagować i stopniowo podejmować własne próby komunikacji w języku angielskim.

Rola rodziców

*W procesie wychowawczym istotna jest **spójność oddziaływań przedszkola i środowiska rodzinnego** osiągnięta dzięki partnerskiej współpracy; rodzina współuczestniczy w edukacji dzieci, a przedszkole kształtuje ten proces profesjonalnie i zapewnia wsparcie rodzinie w jej działaniach wychowawczych oraz opiekuńczych.*

Warunki i sposób realizacji [str. 16]

*Wszechstronny rozwój dzieci jest **wspólną odpowiedzialnością** rodziców i nauczycieli.*

*Nauczyciele informują rodziców o procesach i postępach rozwojowych dzieci, omawiają z nimi wyniki swoich obserwacji i ustalają zakres potrzebnego wsparcia dziecka. **Nauczyciele zachęcają rodziców, żeby brali aktywny udział w procesie rozwoju umiejętności dzieci.***

Warunki i sposób realizacji [str. 20]

Komentarz eksperta

Nowa Podstawa Programowa bardzo wyraźnie podkreśla, że rozwój dziecka, także językowy, jest wspólną odpowiedzialnością przedszkola i rodziny. Jeśli język drugi ma stać się dla dziecka czymś naturalnym, bezpiecznym i obecnym w jego świecie, nie powinien kończyć się wraz z wyjściem z sali przedszkolnej.

Nie oznacza to jednak, że rodzice mają przejmować rolę nauczycieli języka angielskiego. W Wychowaniu Dwujęzycznym rozumiemy ich rolę inaczej: jako życzliwe wzmacnianie tego, co dziecko poznaje w przedszkolu. Rodzic nie musi perfekcyjnie znać angielskiego, prowadzić „lekcji” w domu ani poprawiać dziecka. Może natomiast zauważać, doceniać i podtrzymywać jego pierwsze próby używania języka.

Dla dziecka ogromne znaczenie ma sytuacja, w której może pochwalić się w domu nowym zwrotem, zaśpiewać fragment piosenki, nazwać przedmiot, powiedzieć Good night, I'm hungry albo I like it, a dorośli reaguje z zainteresowaniem i radością. W ten sposób język angielski zaczyna łączyć dwa najważniejsze światy dziecka: przedszkole i dom.

Z perspektywy dyrektora przedszkola jest to również bardzo ważny element komunikacji z rodzicami. Rodzice chcą widzieć efekty. Chcą mieć poczucie, że działania podejmowane przez placówkę są przemyślane, profesjonalne i przynoszą dziecku realną korzyść.

Program Wychowania Dwujęzycznego daje przedszkolu konkretne narzędzia, aby te efekty były widoczne: w codziennych reakcjach dziecka, w spontanicznych angielskich słowach, w większej śmiałości i w pozytywnym nastawieniu do języka.

Dlatego w GADU GADY współpraca z rodzicami nie jest dodatkiem, ale ważną częścią całego procesu. Przedszkole pozostaje profesjonalnym przewodnikiem, a rodzina otrzymuje proste, bezpieczne sposoby wspierania dziecka. Dzięki temu oddziaływania domu i przedszkola stają się spójne, a język drugi ma większą szansę stać się dla dziecka naturalnym elementem codziennego życia.

FUNDACJA ROZWOJU EDUKACJI JĘZYKOWEJ

Gadu Gady

Dwujęzyczne Wychowanie
w Przedszkolu

www.gadugady.pl